

بسمه تعالی

آیین نامه اجرایی طرح کاربردی سازی و اثربخشی علوم انسانی و اجتماعی

تهیه کننده:

معاونت پژوهشی دانشگاه علامه طباطبائی

مرکز رشد واحدهای فناور علوم انسانی

دانشگاه علامه طباطبائی

نسخه شماره ۲

اردیبهشت ۱۴۰۲

فهرست

۳	مقدمه
۳	ماده ۱: تعاریف
۴	ماده ۲: اهداف کلان
۴	ماده ۳: دستاوردهای جانبی برنامه
۴	ماده ۴: نهادهای اجرایی و پشتیبان
۵	ماده ۵: بهره برداران برنامه
۵	ماده ۶: اجزاء، برنامه
۶	ماده ۷: انواع حمایت های مالی
۷	ماده ۸: اصول حاکم بر فرایندهای پذیرش، نظارت و خاتمه طرح ها
۷	ماده ۹- ارکان اجرایی برنامه
۹	ماده ۱۰- گزارش عملکرد سالانه

مقدمه

نقش علوم انسانی و اجتماعی در توسعه و پیشرفت جوامع انسانی از اهمیت ویژه ای برخوردار است. به صورت کلی تمامی بخش های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی کشورها تابعی از رویکردهای منبعث از حوزه علوم انسانی و اجتماعی و نحوه پیاده سازی آن ها در جامعه است. با توسعه زیست بوم نوآوری و فناوری کشور در طول یک دهه گذشته با تاکید بر فناوری های سخت و مهندسی، امروز نیاز به توسعه این زیست بوم با تمرکز بر کسب و کارهای فعال در حوزه علوم انسانی و اجتماعی جهت کاربردی سازی این علوم در جامعه ضروری می نماید. از اینرو دانشگاه علامه طباطبائی با همکاری نهادهایی همچون معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در نظر دارند تا با رویکردی تعاملی و محتوامحور نسبت به حمایت از فعالیت های کاربردی سازی علوم انسانی در جامعه اقدام کنند. همچنین ضروری است تا در این مسیر افراد و سازمان های فعال در حوزه علوم انسانی و اجتماعی به برخی ظرفیت ها و نیازمندی های کسب و کارهای نوین به ویژه در حوزه فناوری های دیجیتال مجهز شوند. از این رو طرح پیش رو، طرحی مشترک را با هدف توسعه پژوهش های کاربردی، فناوری و نوآوری در حوزه علوم انسانی و اجتماعی ارائه می کند.

ماده ۱: تعاریف

دانشگاه: منظور دانشگاه علامه طباطبائی است.

گرنه: منظور اعتبار در نظر گرفته شده برای اجرای برنامه است.

برنامه: منظور طرح اثربخشی و کاربردی سازی علوم انسانی و اجتماعی در دانشگاه علامه طباطبائی است.

دبیرخانه طرح: منظور مرکز رشد دانشگاه علامه طباطبائی است.

سازمان حامی: منظور سازمانی است که مسئولیت تامین هزینه های طرح را برعهده دارد.

موسسه: منظور کلیه دانشکده ها و مراکز پژوهشی دانشگاه علامه طباطبائی است.

متقاضی: منظور عضو هیات علمی، دانشجو، شرکت مستقر در مراکز رشد و نوآوری دانشگاه است که در خواست حمایت مالی بابت طرح خود دارند.

پروژه: منظور طرح خدمت اول، بوت کمپ، مدرسه کارآفرینی، طرح پیاده سازی نخبگان است که با رویکرد پیاده سازی و اثربخشی علوم انسانی و اجتماعی، درخواست دریافت حمایت دارد.

دوره: منظور از دوره، دوره برگزاری طرح است. این طرح در دوره های مختلف و مستمر با توجه به جذب حمایت سازمان های حامی برگزار می شود

ماده ۲: اهداف کلان

- حمایت از اثربخشی و کاربردی سازی علوم انسانی و اجتماعی بومی و اسلامی
- توانمندسازی فعالان حوزه علوم انسانی و اجتماعی
- توسعه کاربست فناوری های تحول آفرین در حوزه علوم انسانی و اجتماعی

ماده ۳: دستاوردهای جانبی برنامه

- ایجاد نظام تامین مالی و توزیع طرح های کلان در حوزه علوم انسانی و اجتماعی
- الگوسازی جهت کاربردی سازی علوم انسانی و اجتماعی در کشور
- ایجاد بستر حمایتی پایدار برای حمایت از نخبگان حوزه علوم انسانی و اجتماعی در کشور

ماده ۴: نهادهای اجرایی و پشتیبان

۴-۱- متولی برنامه در سطح دانشگاه

معاونت پژوهشی دانشگاه متولی برنامه در سطح دانشگاه می باشد.

۴-۲- مجری برنامه در سطح دانشگاه

مرکز رشد دانشگاه مجری برنامه در سطح دانشگاه و مسئول هماهنگی های بیرون دانشگاهی به نمایندگی از معاونت پژوهشی دانشگاه می باشد.

۴-۳- نهادهای پشتیبان برنامه

معاونت علمی و فناوری: معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در قالب طرح های حمایتی مختلف یکی از حامیان اصلی این طرح می باشد.

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری: وزارت عتف در قالب طرح های حمایتی مختلف یکی از حامیان اصلی این طرح می باشد.

سایر سازمان های حامی: دستگاه های اجرایی و اقتصادی اعم از دولتی، عمومی و خصوصی می توانند در هر مرحله از طرح در راستای اهداف کلان آن مشارکت داشته باشند و تامین بخشی از منابع حمایتی طرح را بر عهده گیرند.

ماده ۵: بهره برداران برنامه

موسسات درونی دانشگاه: دانشکده ها و مراکز پژوهشی درون دانشگاه امکان استفاده از خدمات این طرح در راستای تحقق اهداف طرح را دارند.

اعضای هیات علمی: اعضای هیات علمی اعم از آموزشی و پژوهشی می توانند طرح های خود را در راستای این برنامه ارائه نمایند و از حمایت های آن برخوردار شوند.

واحدهای نوآور: واحدهای نوآور اعم از شرکت ها و واحدهای مستقر در کلیه مراکز رشد، نوآوری و کارآفرینی دانشگاه می توانند طرح های خود را در راستای این برنامه ارائه نمایند و از حمایت های آن برخوردار شوند.

دانشجویان دکترا: دانشجویان دکتری کلیه دانشکده های دانشگاه می توانند طرح های خود را در راستای این برنامه ارائه نمایند و از حمایت های آن برخوردار شوند.

دانشجویان کارشناسی ارشد و کارشناسی: این دانشجویان با هدایت یک عضو هیات علمی یا دانشجوی دکتری دانشگاه می توانند طرح های خود را در راستای این برنامه ارائه نمایند و از حمایت های آن برخوردار شوند.

تبصره ۱: در صورت درخواست سازمان حامی امکان تسری بهره برداران به مجموعه های بیرون از دانشگاه با تصویب شورای راهبردی طرح امکان پذیر است.

ماده ۶: اجزاء برنامه

برای اجرای موفق برنامه، چهار زیر برنامه طراحی شده است که به شرح زیر تقدیم می شود.

۶-۱- **طرح حمایت از خدمت اول** (طرح شکوفایی علامه طباطبائی): این طرح شامل حمایت از پروژه هایی پیشنهادی است که توسط یکی از بهره برداران به دبیرخانه طرح ارائه می شود و شامل ویژگی های زیر است

الف- طرح دارای ابعاد نوآورانه قابل ملاحظه در سطح ملی، منطقه ای و بین المللی است.

ب- امکان ادامه پایدار طرح پس از ارائه حمایت های اولیه به صورت مستقل و خوداتکا وجود دارد.

ج- طرح امکان حل یک مشکل کلیدی مدنظر در اهداف کلیدی در نظر گرفته شده برای دوره مذکور را دارد.

۶-۲- **طرح حمایت از توانمندسازی نیروی انسانی فعال** در حوزه علوم انسانی و اجتماعی (طرح شروع علامه ای)

طرح حمایت از توانمندسازی نیروی انسانی فعال در حوزه علوم انسانی و اجتماعی شامل حمایت از برنامه های آموزشی-مهارتی پیشنهادی است که توسط یکی از بهره برداران به دبیرخانه طرح ارائه می شود و شامل موارد زیر است.

- بوت کمپ: شامل یک برنامه آموزشی- مهارتی حداقل ۴۸ ساعته با اهداف مشخص و همگرا با اهداف کلان هر دوره برگزاری برنامه اثربخشی و کاربردی سازی علوم انسانی و اجتماعی می باشد.
- مدرسه کارآفرینی: شامل یک برنامه آموزشی- مهارتی حداقل سه ماهه به همراه کارآموزی و با اهداف مشخص و همگرا با اهداف کلان هر دوره برگزاری برنامه اثربخشی و کاربردی سازی علوم انسانی و اجتماعی می باشد.

۳-۶- طرح حمایت از زیرساخت های فناورانه و نوآورانه حوزه علوم انسانی و اجتماعی (طرح بر لبه دانش)

طرح حمایت از زیرساخت های فناورانه و نوآورانه در حوزه علوم انسانی و اجتماعی شامل حمایت از زیرساخت های فناورانه در حوزه های علوم انسانی و اجتماعی همچون زیرساخت ها و سامانه های دیجیتال، علوم شناختی و موارد مشابه پیشنهادی است که توسط یکی از موسسه های درونی دانشگاه به دبیرخانه طرح ارائه می شود و شامل موارد زیر است.

۴-۶- طرح حمایت از استعداد های برتر و خلاق جوان در حوزه علوم انسانی و اجتماعی (طرح شهید چمران)

طرح حمایت از استعداد های برتر و خلاق جوان در حوزه علوم انسانی و اجتماعی شامل حمایت از فعالیت های نوآورانه فارغ التحصیلان جوان و دانشجویان دانشگاه علامه طباطبائی است که توسط یکی از بهره برداران به دبیرخانه طرح ارائه می شود و یا توسط دبیرخانه طرح تعریف و فراخوان داده می شود. این طرح شامل موارد زیر است.

۵-۶- حمایت از دوره های پسادکترای:

این دوره ها جهت حمایت از فارغ التحصیلان نخبه جوان که علاقمند به فعالیت در قالب اهداف کلان طرح در هر دوره می باشند و در قالب این نامه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مورد حمایت قرار می گیرند.

۶-۶- حمایت از استعداد های برتر و خلاق جوان

در این برنامه در قالب پیاده سازی طرح های مختلف با هدف حل چالش های اجتماعی تعدادی از دانشجویان خلاق و دارای ایده در قالب پروژه های مختلف شهری و ملی به حل چالش های عملیاتی در حوزه علوم انسانی و اجتماعی می پردازند.

ماده ۷: انواع حمایت های مالی

حمایت بلاعوض: شامل حمایت در قالب کمک براساس منابع پیش بینی شده است.

حمایت در قالب تسهیلات کم بهره: این حمایت ها در صورت وجود نهاد حامی تخصیص داده می شود. این نهادهای حامی شامل صندوق های پژوهش و فناوری، صندوق نوآوری و شکوفایی و سایر نهادهای مربوطه می باشند.

ماده ۸: اصول حاکم بر فرایندهای پذیرش، نظارت و خاتمه طرح ها

۸-۱- اصول حاکم بر تدوین آیین نامه ها، دستورالعمل ها و نحوه پذیرش

- طرح های پیشنهادی بایستی تمایز جدی با طرح های پژوهشی مرسوم داشته باشند و به صورت مستقیم به اثربخشی و کاربردی سازی علوم انسانی و اجتماعی منجر شود.
- پذیرش طرح ها براساس فرخوان در هر دوره می باشد
- فرآیندها و فرم های پذیرش بر مبنای اطلاعاتی های داده شده به صورت شفاف و دقیق تکمیل و در زمان مقرر به دبیرخانه تحویل شود.
- پذیرش پروژه ها در دو مرحله کمیته ارزیابی و کمیته راهبردی طرح می باشد. در کمیته ارزیابی شاخص های طرح براساس موارد مورد درخواست در همان دوره فراخوان بررسی می شود و طرح ها امتیاز بندی و در نهایت تایید یا عدم تایید اولیه آنها مشخص می شود. در کمیته راهبردی طرح های اولیه تایید شده بررسی و به تصویب نهایی می رسد. قابل ذکر است که کلیه طرح های تایید شده، جهت تایید نهاد حامی بر اساس سازوکار تعریف شده اختصاصی با آن نهاد، ارسال و تایید نهایی می گردد.
- در صورت وجود اعتراض به رای کمیته ارزیابی بابت عدم تایید، مراتب توسط کمیته راهبردی بررسی و اعلام نظر نهایی صورت می گیرد.

۸-۲- اصول حاکم بر پرداخت ها

- تخصیص اعتبار به صورت مرحله ای و براساس پیشرفت طرح است. سازوکار تخصیص در اطلاعیه هر دوره فراخوان تعیین می شود.
- کلیه پرداخت ها توسط دانشگاه صورت می گیرد. در موارد خاص امکان پرداخت از سوی سازمان حامی با تایید کتبی دانشگاه وجود دارد.

۸-۳- اصول حاکم بر خاتمه پروژه

- اعلام خاتمه پروژه و میزان موفقیت آن در دستیابی به دستاوردهای پیش بینی شده در هر دوره فراخوان، براساس اعلام نظر نهایی داور در جلسه دفاع نهایی
- ارائه گزارش نحوه کاربردی سازی و اثربخشی پروژه
- تاکید بر تعیین حق مالکیت معنوی افراد حقیقی و حقوقی مشارکت کننده

ماده ۹- ارکان اجرایی برنامه

۹-۱- کمیته ارزیابی

کمیته ارزیابی پروژه ها با هدف ارزیابی اولیه طرح ها، تعیین ناظران طرح ها و نظارت بر اجرای دقیق پروژه ها تشکیل می شود. اعضای این کمیته توسط معاون پژوهشی دانشگاه تایید و منصوب می شوند. و عبارتند از:

- مدیر مرکز رشد واحدهای فناور (رئیس کارگروه)
- رئیس پارک علم و فناوری
- مدیر ارتباط با صنعت و جامعه یا معادل آن
- مدیر مرکز کارآفرینی و نوآوری
- دو نفر از نمایندگان موسسات دانشگاه
- دو نفر از اعضای هیات علمی متخصص

اهم وظایف کمیته ارزیابی به شرح زیر است.

- داوری اولیه پروژه های ارائه شده در فراخوان براساس دستور العمل ها و فرم های مربوطه
- تعیین ناظرین پروژه های ارائه شده در فراخوان
- بررسی نظرات ناظر(ان) و تایید نهایی پیشرفت و خاتمه پروژه ها
- تدوین گزارش عملکرد سالانه
- انجام وظایف محوله از سوی کمیته راهبردی

به منظور تسریع در اجرای برنامه، کمیته ارزیابی می تواند بخشی از وظایف خود را به دبیرخانه طرح (مرکز رشد دانشگاه) واگذار نماید.

۲-۹- کمیته راهبردی

کمیته راهبردی پروژه ها با هدف تدوین راهبردها، سیاست ها و برنامه های مرتبط با طرح اثربخشی و کاربردی سازی علوم انسانی و اجتماعی تشکیل می شود. اعضای این کمیته توسط رئیس دانشگاه منصوب می شوند. اعضای کمیته راهبردی به شرح زیر می باشند.

- رئیس دانشگاه (رئیس کمیته)
- معاون پژوهشی دانشگاه (دبیر کمیته)
- رئیس پارک علم و فناوری
- مدیر مرکز رشد
- ۲ نفر از اعضای هیات علمی

اهم وظایف کمیته راهبردی به شرح زیر است.

- تدوین سیاست ها و برنامه های کلان مرتبط با طرح

- تعیین زمانبندی و برنامه های مرتبط با هر فراخوان
- تصویب آیین نامه ها، دستور العمل ها و فرم های مرتبط با تصویب و نظارت بر طرح ها
- بررسی و تصویب نهایی طرح های داوری شده در کمیته ارزیابی
- تصویب گزارش عملکرد سالانه

ماده ۱۰- گزارش عملکرد سالانه

این گزارش شامل موارد زیر است که در پایان شهریور هر سال توسط کمیته ارزیابی به کمیته راهبردی جهت تصویب نهایی ارائه و پس از تصویب منتشر می شود:

- ۱-۱۰- گزارش عملکرد مالی برنامه شامل تخصیص های مربوطه به پروژه ها
- ۲-۱۰- گزارش عملکرد اثربخشی پروژه های اجرا شده
- ۳-۱۰- لیست کامل پروژه تصویب شده، خاتمه یافته و دستاوردهای هر یک
- ۴-۱۰- گزارش اقدامات اجرایی مرتبط با فراخوان ها
- ۵-۱۰- سایر گزارش ها مطابق در خواست کمیته راهبری

این آیین نامه در ۱۰ ماده و یک تبصره در تاریخ ---- به تصویب هیات رئیسه دانشگاه رسید و از تاریخ اجرا لازم الاجرا است. هر گونه تفسیر و تغییر تنها از سوی مقام تایید کننده آن مجاز است.

